

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti pošto znamko.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 9. malega srpana 1910.

Štev. 28.

Pol leta je spet pri kraju. Cenjeni naročnik, vprašaj se, če si že poravnal naročnino? Če še ne, ne odlašaj niti ure, da spet ne pozabiš.

Shod

„Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“

se vrši

v Prevaljah na Fari

v nedeljo, dne 17. julija 1910, po prvi božji službi.

Laško vseučilišče.

Lahi imajo v zbornici 19 glasov in brez socialnih demokratov samo 15. Teh 15 glasov so prodajali nemškonacionalni vladi celi dve leti proti Čehom in Slovencem in zdaj zahtevajo zato plačilo, namreč laško vseučilišče. Baron Bienert si je stavil nalog, dati Lahom na vsak način vseučilišče, to pa tem bolj, ker je dobil iz Berlina miglje, da je treba Lahom ustreči! Prusi potrebujejo Avstrijo in Laško in zato se mora Lahom ustreči, da se jih ne žali.

Jugoslovani so izjavili, da sicer načeloma privoščijo Lahom vseučilišče, ampak poslali so deputacijo k Bienertu zadnji terek ter zahtevali, da se Jugoslovanom obljubi ustanovitev slovenskih stolic v Pragi ali Krakovu, in da se priznajo izpiti na zagrebški univerzi tudi v Avstriji. Nato je Bienert in cela nemškonacionalna javnost odgovorila: „Nič ne dobite!“

Kaj pa odgovorimo mi koroški Slovenci na ta Bienertov odgovor? Začutili smo, da smo bili in homo vladi avstrijski prazni nič, pa ne samo mi, ampak Jugoslovani sploh!

V Avstriji je vse vkup 8 vseučilišč! — 5 nemških, tako da pride na 2 milijona Nemcev 1 vseučilišče, na 6 milijonov Čehov 1, in na 2 milijona Poljakov tudi 1, 3 milijonov Rusinov nima nič, in nad 2 milijona Jugoslovanov tudi nič! V teh razmerah smatra vlada za prav, da poda 700.000 Lahom kot prvim novo vseučilišče! Onim Lahom, ki imajo vse vkup kakih 6 gimnazij, deloma tudi v slovenskih pokrajinah!

6 milijonov Čehov nimajo več kot naj Lahi zdaj dobijo. Rusini in Slovenci, ti pa naj sploh skoz prste gledajo!

Kako misli o nas Slovencih, posebno pa o koroških Slovencih, v primeri z Lahi avstrijska vlada?

Stotisoč koroškim Slovencem ne dajo nobene ljudske šole, Lahom pa daje vseučilišče, najvišjo šolo sploh!

Našim slovenskim dijakom zaprejo pot na učiteljske, da bi ne mogli postati učitelji, Lahom pa daje vseučilišče! Lansko jesen niso marali sprejeti na učiteljsku okrog 10 Slovencev, štiri so pa sprejeli in zakaj? Ker so bili trije priporočeni od nemškonarodnih učiteljev kot „deutsch-erzogen“, enega so pa sploh šteli za Nemca! Leta 1909 so vse nove slovenske učiteljske moči pognali v najzadnje nemške kote, v slovenske kraje so pa nastavili najhujše Nemce! V isti dobi pa se ponudi Lahom vseučilišče! V zadnjih letih je

avstrijska vlada redila v Celovcu na učiteljsku večje število Albancev, da bi širili v Albaniji avstrijsko misel, domačinov Slovencev pa še sprejemali niso, tako da je zdaj na celem učiteljsku k večjemu 20 sposobnih Slovencev izmed 200 in več učencev! Zdaj pa moramo še po vrhu gledati, da se Lahe pita, za nas, slovenske Korošce, pa ima ista vlada vedno — figo! Tujcem vse, nam, domačinom, pa nič! Koroški Slovenci pa imamo za vlado še poseben opomin!

Vlada naj ve, da so koroški Slovenci na laški meji! Slovenci se začnejo pri Pontablju in so naseljeni v celi Kanalski in Spodnji Zilski dolini. Tisti obmejni Slovenci morajo najbolj čutiti ta udarec v lice vsem Slovencem. Slovenci naj tvorijo stražo na meji, domače prebivalstvo v Lipaljvasi, v Ukvah, v Ovčjivasi, v Žabnicah itd. naj bo patriotično in je tudi v resnici! Tam je vse polno vojaštva, ki se pa mora povsod in vselej naslanjati na domače ljudstvo! Trdnjave ob meji: Predil in Naborjet ležite med Slovenci! Kaj naj potem to dobro ljudstvo sodi o tem, da vlada po vsej sili hoče dati Lahom najvišjo šolo, v času ko med te Slovence pošilja trdo-nemške in zagrizene učitelje, kot Robleka itd., ki se sramujejo z našim ljudstvom slovenski občeovati. **Ali vlada ne ve tega, kar ve pri nas vsak otrok, da so edino Slovenci sposobni, da se priučijo laškemu jeziku in da se vsak Nemec, ako laški govori, že na 10 kilometrov daleč pozna?** Ali niso potrebni na meji taki, ki so sposobni z nasprotniki občeovati? Zakaj jih je pa potem vojaška oblast iskala? Zapomni si naj vlada!

Nemec je za to popolnoma nesposoben! Mi koroški Slovenci naj mirno gledamo, kako se kras in bogastvo naših gor, naši gozdovi namreč, pomika v tisočih vagonih na Laško! Denar pa gre v milijonske žepke laških velikih milijonarjev v Beljaku! Ali ni sramota, da je veliki kapital v Beljaku laški? Ali ni vlada mogla podpirati domačinov, ali bi ne bila lahko poslala vsako leto 10 slovenskih fantov na Laško knjigovodstva se učiti? Ne! Lahom se da zdaj povrh, ker so bili tako „pridni“, še vseučilišče! Nam Slovencem pa nič! — Albancem da Avstrija! Lahom da Avstrija, Slovencem pa kaže figo! Pojdite v slovenske vasi in govorite s starimi veteranci! Eden vam govori o Kustoci, eden o Vičenci, eden o Milanu, kak stavec še o Novari in Magenti! — Vsem zaskrijjo oči pri spominu na to, da so hodili na Laško svojo kri prelivati! Zdaj pa morajo slišati: Lahi dobijo vseučilišče, Slovence na Koroškem se bo pa s' silo ponemčilo! Za Avstrijo so vneti Slovenci, posebno v kolikor so verni! Naši duhovniki, naši kmetje, ti so goreli za Avstrijo. Vse za vero, dom, cesarja: v te besede je zbralo ljudstvo vse svojo čustvo! Odkod naj zajemajo isti ljudje zdaj svoje navdušenje? Slovencem nič! Nobene šole, nobenega učitelja! Lahom in Albancem vse!

Čutimo eno veliko resnico: **Pri nas se ne vlada z avstrijskim srcem, ampak s pruskim!** To nas boli! Boli nas posebno zato, ker vlada naravnost sama podira avstrijsko misel med Slovenci! Kaj naj pravimo, ako so na primer po ukovski povodnji oddali avstrijski inženirji dela za poprave Lahom, domačinom pa ne, ko sta se vendar dva jako patriotična domačina tudi za to potegovala! Značilno pač je potem, in razumljivo da so n. pr. l. 1866 beneški Slovenci, ko so bili vprašani, ali hočejo biti pod Avstrijo, glasovali razen dveh vsi proti Avstriji! Vlada, kam pa misliš?

Sijajen mladeniški shod pri sv. Hemi.

Napovedani veliki mladeniški shod koroške „S. k. s. Zveze“ za Podjunsko dolino na hribu sv. Heme in Rozalije nad Globasnico se je izvršil pretečeno nedeljo, dne 3. julija, po slovesni službi božji na prostem pred cerkvijo nad vse sijajno. Nemškutarska druhal je sicer v noči pred shodom po svoji barbarski navadi razdrila govorniški oder, a je s svojim „junaškim činom“ zborovalce znova prepričala o potrebi naše organizacije in nam tako nehote izkazala uslugo.

Shoda se je udeležilo do tisoč zavednih slovenskih mladeničev in mož, da ne štejemo še številnega navzočega ženstva.

Podpredsednik „Zveze“ je prisrčno pozdravil mnogobrojne udeležence in izrazil upanje, da tudi drugi nameravani krajevni mladeniški shodi ne bodo zaostali, kar se tiče števila udeležencev, za tem prvim in se je torej nadejati, da bo končno splošni shod cele koroške slovenske organizirane mladine v resnici veličastna manifestacija slovenske katoliške misli na Koroškem.

V svojem obširnem in temeljitem govoru o potrebi mladeniške organizacije je poudarjal posebno skrb za naraščaj srednješolske mladine, zakaj 120 slovenskih dijakov na koroških srednjih šolah nikakor ne odgovarja potrebnemu številu domačih duhovnikov, uradnikov, učiteljev in drugih izobražencev; tudi kmetom se je treba družiti, organizirati, da ne bodo slovenska posestva drugo za drugim prehajala v roke nemških veleposestnikov in grofov, kar se žali Bog v toliki meri dogaja ravno doli okoli Pece.

Tajnik „Zveze“, g. Vajncerl, je izvajal v svojem narodno-obravnem govoru obširneje te-le poglavitne misli: Oficialno in neoficialno nemštvo na Koroškem se je zaklelo v bojni klic „Koroška mora postati nemška!“ Z dveh strani nam kopljejo grob, od ene strani vlada, katera dosledno ovira narodni in kulturni napredek koroških Slovencev, z nedosegljivo vestnostjo in skrbnostjo, katera bi bila vredna boljše stvari, čuva sedanjo jezikovno uredbo naših ljudskih šol, katere vidno ponemčujejo slovenske otroke. Deželnega predsednika, pravi govornik, bi preje lahko imenovali pokrovitelja nemške nacionalne stranke kakor pa predsednika tudi slovenske manjšine v deželi; saj se brez vseh ozirov na nas udeležuje prireditvev nemških obrambnih društev. Vladni uradni list je postal glasilo nemškonacionalne stranke, v katerem se priobčujejo toplo popisana poročila o prireditvah nemško-narodnih proti nam naperjenih društev in se naznanjajo protestantske božje službe, naznanilo južno-štajerske vinarske zadruge je pa „Klagenfurter Zeitung“ svoj čas sprejela le kot inserat proti plačilu.

Za takim okriljem, izvaja nadalje govornik, imajo nemška obrambna društva „Schulverein“ in „Südmark“ nad vse lahko delo; brez najmanjšega pomisleka se lahko zbirajo v teh društvih c. kr. uradniki, učitelji in tudi drugi ter delajo na uresničenje programa nemških obrambnih društev, izraženega na njih letnem zborovanju l. 1907 v Gradcu, ki se glasi: „Germanizacija je smoter nemškega obrambnega dela številke dokazujejo, da znamo germanizirati prišel bo čas, ko bomo mogli razobesiti na tržaški mestni hiši črno-rdečo-zlato zastavo.“ Zato se tudi ni čuditi, da se je mogel poslanec Dobernig lansko leto izraziti: „V vsakoletnih poročilih nemških obrambnih društev dobi navadno Korošec šopek priznanja.

Hranilnica in posojilnica Podljubeljem obrestuje hranilne vloge po 4¹/₄% in daje posojila po 5%.

V deželi — tako se glasi priznanje — se dela smotreno, marljivo in z uspehom.“

Govornik je sklenil približno tako-le: Kdor naravnost ni slep, mora uvideti, da smo koroški Slovenci v skrajni nevarnosti; z ene strani nam koplje grob vlada, z druge pa nemštvo, ki je skoro do zadnjega moža organizirano v obrambnih društvih. Postavimo se nasprotniku v bran po njegovem zgledu, združeni, organizirani v „Slovenski Straži“.

Predsednik „Zveze“ g. Bramor je govoril o koristi telovadbe, pozivljaj mladeniče iz Podjune, da naj ustanavljajo telovadne odseke in je s svojim strokovnim izvajanjem razpršil marsikak predsodek in pomislek, ki se navaja sem in tja na Koroškem proti telovadbi.

Tako se je mladeniški shod pri sv. Rozaliji izvršil sijajno in nad vse častno za „Zvezo“ in daje upanje na lepšo in boljše bodočnost slovenske podjunske mladine, kar je v sklepnih besedah tudi g. župnik iz Globasnice tako lepo poudarjal.

Mladina, naša nada!

Za vsakega, komur je pri srcu blagor našega ljudstva, je neobhodno potrebno, da posveti svoje moči vzgoji mladine. Bil je čas, ko se v javnosti na mladino ni orizalo in se je s tem zamudilo važen čas. S tem pa seve nočem nikomur ničesar očitati, ker čeprav sem čisto preprost človek, mi je vendar trudapolno delovanje na političnem polju koroških Slovencev dobro znano. Osobito, ker se pečam že par let z društvenim delovanjem, sem spoznal, da je društveno delovanje v marsikaterem kraju in v mnogem oziru križevi pot, ker se mora vsak posameznik iztrgati nasprotnikom iz rok in ga je treba še posebej utrditi. Pri takem delovanju mora organizatorju, ki nima dosti trdne volje in energije, upasti pogum. Toda obupati ne smemo! Delati moramo liki mornar, ki rešuje z zadnjimi silami se že potapljačo ladjo. Kakor ta mornar, ki se posluži zadnjega sredstva, s tem da pomeče blago v morje, da le reši svojo ladjo, tako se moramo tudi mi poprijeti z vsemi silami enega sredstva, od katerega bomo pričakovali največ uspeha, namreč vzgoje mladine. Mnogokrat ob tihih večerih, kadar narava že počiva, začnejo kliti v mojem srcu vzvišeni vzori, polni ljubezni do mladine. Da bi ob takih prilikah odprli moje srce, bi našli v njem vpisane besede: Mladina, naša nada! Zato mi cenjeni čitatelj „Mira“ gotovo ne bodeš zameril, da bom skusil opisati nekoliko mladeniško dobo in njene nevarnosti. Delim mladeniško dobo v dva dela. Prva mladeniška doba od 15.—20. leta, ko si mladenič začne ustvarjati svoje prepričanje; druga mladeniška doba je, ko mladenič začne živeti po svojem prepričanju, katero si je pridobil v prvi mladeniški dobi, od 20. leta naprej do moške dobe. Ko stopi mladenič iz šole, se gre učiti rokodelstva ali dela, s katerim si bo v življenju služil svoj kruh. Ko si tako pridobiva znanje za delo, si obenem ustvarja svoje prepričanje. Ko si ustvarja svoje prepričanje, se navadno ozira na delovanje odraslih ljudi. Kar vidi na odraslih ljudeh, to si hoče prilastiti. V svoji nezkušenosti in nerazsodnosti pa mladenič ne pomisli, da odrasli ljudje poleg dobrega ukrenejo mnogo slabega; tako postane mladina navadno takšna kot je sicer splošno javno naziranje. Sicer pa je mnogo mladine, ki je že po naravi dobra; ker pa je človek socialna stvar, si išče tudi tak mladenič družbe; ako ne najde sebi enako misleče, gre tudi v slabo tovarišijo. Le-ta ga pa vsled njegovega čednostnega življenja napada in prezira. Ako tak mladenič nima dosti moči, da bi obrnil slabi tovarišiji hrbet, navadno pade. Na tak način se zapelje mnogo sicer dobre mladine. Zato so kat. izobr. društva takim dobrim ljudem dobrodošla, ker v teh duštvih najdejo zmiraj dosti enakomislečih. V drugi mladeniški dobi pa se navadno že vidi, kakšno prepričanje si je mladenič ustvaril, ker navadno že začne po načelih svojega prepričanja. Žal, da moramo gledati, kako je večina zgrešila pravo pot, se vdala slabostim, da je izgubila vse veselje do življenja. Že zgoraj sem omenil, da se mladina navadno ozira na odrasle ljudi, kaj ti delajo. Zato je neobhodno potrebno, da vzgojimo novo generacijo, ki bo dajala mlajšemu zarodu najlepše zgleda. Zato pa je treba, da stariši in izobraževalna društva vso svojo skrb obrnejo na otroke in mladino. To se pa najlažje doseže s tem, da vsako izobraževalno društvo zasnuje v svojem okvirju mladeniški in deklški odsek, ki se spojijo potem v veliko mladeniško in deklško organizacijo ali zvezo. V teh zvezah naj zbirajo dobromisleče mladeniče in dekleta, seveda ločene vsak v svoji zvezi. V teh mladinskih zvezah pa naj se skrbi za vsestransko izobrazbo mladine, da bo mladina postala ponosna na svojo čast, da si pridobi

pravo medsebojno spoštovanje do zakona. Danes jih je mnogo, ki zakona ne smatrajo več za božjo naredbo in sv. zakrament, ampak samo kot neko potrebno zlo. Človek, ki živi med ljudstvom in mora poslušati dan na dan razne nesramne pogovore, bi se nad takimi pogovori razjokal, kakor Jeremija na razvalinah Jeruzalema. Taki pogovori niso nič drugega kakor razvaline strte duševne moči. Sveta groza mora obdati vsakega, ko bere, da je na Koroškem 46% nezakonskih otrok, med tem ko jih je na Kranjskem 646% in Goriškem samo 382%. Dragi rodoljubi, mladeniči in dekleta, postojte pri teh številkah, zamislite se v prihodnost, kam pridemo, ako bo šlo ljudstvo po potu, ki ga je zarisal nesramni liberalizem. Ta liberalizem, ki ne veruje ne v Boga in ne v posmrtno življenje, ampak samo v racionalizem, to je, kar zapopade njegova puhla modrost, ta liberalizem je okužil celo Koroško, ne samo slovenski, ampak še bolj nemški del z lažnivostjo, s pijančevanjem, nečistostjo in versko brezbriznostjo. Povsod, koder liberalizem razširja svoje nazore, oropa ljudstvo spoštovanja do samega sebe. Posebno je nemški liberalizem obrnil svojo pozornost na naš narod, hoteč ga pogrezniti v blato svojih strasti. V ta namen so pred desetimi leti ustanovili list „Štajerc“, ki našemu ljudstvu neizmerno veliko škoduje v moralnem oziru. Zato potrdim tudi jaz besede, ki jih je pisal neki drug list: „Kdor živi v nrvnem oziru tako, kakor „Štajerc“ piše, ta rije s svojim obrazom po lastnem blatu“. V tako moralno propast hočejo naše dobro ljudstvo pripraviti brezvestni štajercijanci, naj so že akademično izobraženi ali pa ostudni pijanci iz zaduhlih beznic. Zdaj, ko sem opisal razne nevarnosti, ki pretijo mladini v življenju, bi prijazno pozval vse rodoljube in društva, da se poprimemo mladinske organizacije, ker mladina je, od katere je odvisna prihodnost, mladina je naša nada. Veselilo bi me, ako bi dobil od izobražene ali preproste roke odgovora na ta spis, da bi vedel, kako se drugod sodi o mladeniških zvezah.

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

479. Franc Stiker-Boštjančič, št. Peter . . .	K 4.—
498. Nabiralnik v „Nar. domu“, Pliberk . . .	5.—
499—500. Nabiralnik pri Kušarju, Celovec . . .	13.—
501—504. Jakob Knaflič, župnik v Ločah . . .	20.—
505—506. Ivan Hornböck, kaplan v Pliberku . . .	10.—
Marija Stupca, Ljubljana	1.—

Koroške novice.

Celovške Slovenke!

Celovski Slovenci!

Slovenci in Slovenke iz bližnje okolice! Kje Vas ne sme manjkati na nedeljo **10. julija** ob 8. uri zvečer? V Celovcu pri „benediktinski kleti“, kjer ustanovimo podružnico „Slovenske Straže“. Pevci že mažejo svoja grla in tamburice neprenehoma brnijo!

Akademija slovenskih bogoslovcev v Celovcu: II. tečaj l. 1909/10. Kakor v prvem, tako je bilo tudi v drugem tečaju letošnjega leta v naši „Akademiji“ prav živahno gibanje. Bilo je dvanajst rednih akademijskih ur. Govorniki so bili sledeči gg.: Tovariš V. Razgoršek: „O položaju kmetijstva na Koroškem“; tov. J. Starc: „Skrb za malo obrt“; tov. M. Kusterle: „Spovednici“ (deklamacija); tov. M. Mente: „Namen gledaliških predstav v društvih“; tov. Z. Ruprecht: „O alkoholizmu“; tov. J. Stih: „Kristus — zgodovinska oseba“; tov. M. Weiss: „Cerkev in delo“; tov. Fr. Krašna: „Ali more biti veren in naroden Slovenec socialni demokrat“? Tov. B. Wöfl: „Stanje katoličanov v Bosni“; tov. V. Nagelschmied: „O nesramnosti“; tov. V. Vauti: „Razpoko“; tov. L. Božič: „O predhodkih“; tov. L. Viternik: „O dalekotrpnosti“; tov. J. Katnik: „Socialno delovanje duhovnikov v industrijskih krajih“; tov. M. Weiss: „Vera in veda“. — Po posameznih govorih je bila redno živahna debata. Posebno se moramo zahvaliti pokrovitelju č. g. dr. Fr. Cukali za praktične nasvete in navodila, ki nam jih je podajal drage volje pri vsakem razgovoru! Petje in tamburanje v akademskih urah je oskrbel pevski, oziroma tamburaški zbor. — Naša knjižnica se je zopet precej razširila; šteje že nad 1700 knjig. Člani „Akademije“ so bili vsi slovenski bogoslovci — 18 po številu. Poljaki (3) so zapustili našo bogoslovno. To bi bilo kratko poročilo o drugem tečaju! Gotovo nam je podala „Akademija“ dosti koristnega. Kolikor je na nas, smo se trudili, izpopolniti svojo praktično izobrazbo. Da pa vzklije stoteri sad iz semena, zasejanega v „Akademiji“ — v to pomoz Bog!

Gg. orglavci! Ali ste se že vsi, ki opravljate službo organista, oglasili, kakor je bilo naznanjeno v 24. številki „Mira“? Dotični, ki se še niste, storite to takoj, da se ne bode preveč zapoznili! Opozarjamo prečastite gg. župne predstojnike, da opozore na omenjeni oklic svoje orglavce in jim tudi kolikor mogoče gmotno pomagajo, da se bodo mogli poučenega tečaja udeležiti! S tem bode precej pomagano, da se ne bodo od raznih krajev slišale opravičene pritožbe o slabem cerkvenem petju! Seveda take orglavci, ki hodijo po „Schulvereinovich“ shodih in tam skazujejo svojo zmožnost in spretnost, se bodo mogli od cerkvene službe posloviti! Dvema gospodoma ne more nobeden streči! Za orglavca je prva skrb, da ima lepo, cerkvi dostojno petje, saj brez lepega petja si ne moremo nobene cerkvene slovesnosti misliti. Ne zamudite ugodne priložnosti!

Solski sklep na celovski gimnaziji. Dne 2. t. m. so se podali dijaki na počitnice. V celem je bilo na celovski gimnaziji 486 dijakov in sicer 400 Nemcev, 82 Slovencev. Semeniščnikov je bilo 163, od teh Slovencev 60. Odliko jih ima 71, od teh 37 semeniščnikov. Prvi red jih je dobilo 298, drugi red 53; od teh samo 6 semeniščnikov. Osupnila so nas spričevala! Redi iz slovensčine so v novih spričevalih uvrščeni šele za telovadbo! To je provokacija Slovencev! Taka novotarija se naj takoj odpravi! Kako se dajo merodajne osebe na celovski gimnaziji od nemških nacionalcev terorizirati, o tem jasno govori dejstvo, da se že drugo leto sem tiskajo na pritisk od nemškonacionalne strani gimnazijska izvestja pri Röschnarju, dasiravno jih je dolgo let sem tiskala tiskarna Družbe sv. Mohorja. Kje je torej terorizem in bojkot? V letošnjem gimnazijskem izvestju je objavil g. profesor dr. Kotnik življenjepis in kratko študijo slovenskega ljudskega pesnika Andreja Šusterja pd. Droboznjaka.

Razpisane ste dve mesti za provizorična finančna koncipista, oziroma dve mesti za finančna konceptna praktikanta z letno plačo 1000 kron. Prošnje je vložiti v treh tednih na prezidij c. kr. finančnega ravnateljstva v Celovcu.

Kresov po hribih celovške okolice je gorelo lepo število. Žal, da je motil dež in so megle zastirale pogled na nekatere kresove.

Trgovina Maurer v Borovljah je prišla v konkurz.

Viskošolec Al. Lausegger iz Celovca je na izletu v Marchreissenspitze na Tirolskem obnemogel. Njegov tovariš ga je zavil v plašč in šel v dolino iskat pomoči. Predno so mogli Lauseggerju priti na pomoč, je reveža zapadel sneg pol metra visoko. Našli so ga zmrznjenega.

„Štajerc“ in „Freie Stimmen“ sta najboljša prijatelja. „Freie Stimmen“ ne morejo prehlitati ptujske žabe in pozivajo nemške nacionalce, da naj „Štajerca“ naročnijo, češ, da za Nemce izborna dela. Znano je, da so „Freie Stimmen“ strasten protikatoliški list, ki grdo napada katoliške veroučitelje, posebno zadnji čas, in ki dela za odpad od katoliške vere in za pristop k protestantizmu. „Freie Stimmen“ tudi kar divjajo, če jih kaka reč spominja slovensčine in Slovencev. A s slovensko tiskanim, za Nemce proti Slovincem v sredi Slovencev delujočim „Štajercem“ so zelo zadovoljne. Že to dejstvo samo pove vse! Sedaj pa poglejte enkrat „Štajerca“, preberite par števil, in videli boste — hinavca. Dela se katoliškega bolj kakor so katoliški listi, da dobi ljudi lažje na limanice. Zraven pa udriha edinole po slovenskih voditeljih in dohovnikih. Žalostno spričevalo je za Slovence, da more tako grd, skrajno hinavsk, škodljiv list sploh izhajati med Slovenci! Nemškonacionalen list v slovenski obleki — volk v ovčji koži. Na gnoj s spako!

Lep kres v čast sv. Cirilu in Metodu so žgali fantje v Svečah, metali rakete, in pokali so topiči.

Zlata proka. Znani narodnjak gosp. Anton Kušej v Pliberku praznuje v pondeljek, 11. t. m., zlato poroko. Čestitamo!

Velikovec. (Krivi preroki.) Naše potrpežljivosti je konec! Lepo se je naša slovenska stvar dozda pri nas razvijala, ali še lepša prihodnost se nam obeta. Toda to ne sme biti, ker slovenski liberalizem, ki povsod le razdira, tega ne pripusca! Samo dva slovenska liberalca, koroščanca imamo tukaj, vsi drugi smo katoliško narodni Slovenci. Ali še za ta dva liberalca se imamo zahvaliti edino le „Družbi sv. Cirila in Metoda“; ta sta zdravnik dr. Hudelist in učitelj „Narodne šole“ Pesek. Prvega je družba izvolila v razsodništvo (morebiti zato, ker je razbil slovenski klub v Velikovecu!); poprej je bil brez vse veljave; drugi pa je družbin uslužbenec. Dasi se pri nas deluje v narodnem oziru neurmorno in vzorno, vendar naši voditelji niso našli pri zgoraj imenovanih dveh liberalcih milosti, ker imajo na sebi poglavitni madež — katoliškega mišljenja. Radi tega v boj zoper nje! Ta boj se je začel

kmalu potem, ko je došel g. učitelj Pesek sem, kateri boj je do sedaj na nasprotni strani brez uspeha. Do trenutka smo molčali, to z ozirom na našo „Narodno šolo“; za naprej pa ne moremo več! Nadalje še molčati, bi bil naš narodni greh. Zakaj? Številka 7. „Slovenskega Branika“ javno pove, kaj nameravata zgoraj omenjena gospoda storiti; tam beremo: „Koroška se probuja. Za Velikovec in okolico se snuje ženska podružnica CMD“ (Cirilmetodove družbe), „ki že šteje nad 20 članic“. Kaj pomenja to? Ničesar drugega, kakor ustanoviti tukaj stranko, ki bi na liberalni podlagi razdirala našo katoliško organizacijo, kojo smo si ustvarili z velikim trudom in požrtvovalnostjo. Nova ženska podružnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“ je popolnoma nepotrebna, ker imamo tukaj itak enako podružnico za člane obojega spola. Imamo izobraževalno društvo „Lipa“, „hranilnico in posojilnico“, tamburaški zbor; povsod se pridno in neustrašeno deluje. Toda eno peče omenjena dva gospoda, in to je, ker se vse vrši tudi na katoliški podlagi. Zato g. dr. Hudelist noče biti niti član „Lipe“, in se na večkratno povabilo ni hotel udeleževati društvenih zborovanj, samo zato, ker je društvo na katoliški podlagi. Tudi g. Pesek se je parkrat izjavil, da hoče delati, toda samo in edinole na narodni podlagi! To se pravi po domače: „Vera, piši me v uho!“ Ta gospod nam je bil znan že iz naših časopisov kot vodja slovenskih liberalnih učiteljev na Štajerskem. V začetku smo bili prizanesljivi, toda če hočemo našemu ljudstvu dobro, moramo ga opozoriti na nevarnost, ki mu preti v lastnem taboru. Nova ženska podružnica Cirilmetodove družbe nikakor ni potrebna. Iz tega se le razvidi, da se hoče pri nas napraviti razdor. Naše dobre mladeniče in dekleta, ki delujejo pri naši katoliškoslovenski organizaciji, se hoče polagoma privedi v slovenski liberalni tabor! To dokazuje tudi govorica o ustanovitvi slovenske „Hranilnice in posojilnice“ v Velikovcu ali Št. Rupertu, da bi delala konkurenco že 19 let obstoječi in prospevajoči posojilnici v Velikovcu. Da je nove ženske podružnice CMD še manj potreba, sledi tudi iz tega, ker ustanovimo tukaj prihodnjo nedeljo dne 10. julija podružnico slovenskega obrambnega društva „Slovenska Straža“. Namen omenjenih liberalnih generalov je torej jasen. Hočeta zbrati armado, ki je dosedaj še nista imela, razcepiti slovensko moč v Velikovcu in okolici, in tako oslabiti našo enotno in lepo napredujočo organizacijo. Zato pa, Slovenci in Slovenke, v nedeljo, 10. julija, pridite v najobilnejšem številu v Velikovec. Naša rešitev je edinole na katoliško-narodni podlagi. Za danes zadosti!

Velikovec. Naši meščanski šolarji zopet nosijo nemške trobarvne znake. Ali ne ve ravnateljstvo, da je to prepovedala višja šolska oblast z odlokom, ki se je poslal na šolska vodstva začetkom tekočega šolskega leta? Ako velja to za slovensko šolo v Št. Rupertu, mora veljati tudi za meščansko ponemčevalnico!

Velikovec. (Šolarski izleti.) V novejšem času so se začeli prirejati na tukajšnjih šolah daljši izleti. Ničesar nimamo zoper to. Naj se otrokom širi znanstveno obzorje, in naj imajo potrebno razvedrilo. Toda nikakor pa ne moremo odobravati, da se taki izleti vršijo ob praznikih! Že lani smo to javno grajali. In letos sta zopet priredila dva deška razreda meščanske šole na praznik sv. Petra in Pavla izlet na Svinjo planino. Mesto k predpisani šolarski božji službi v cerkev pa vodijo gospodje učitelji učence na planine. Ali je to verska vzgoja, kakor jo terja šolska postava? Kako morejo imeti katoliški stariši zaupanje do take šole, v katero morajo prisiljeno pošiljati svoje otroke? Ni čuda, da zaradi takih in drugih razmer celo dobri meščani neradi pošiljajo otroke v meščansko šolo! Slovenski stariši, pošiljajte svoje otroke v slovensko in zares versko šolo v Št. Rupert! (Kaj pa poreče k temu č. g. katehet Almer? Ali molči tam, kjer bi moral kot katoliški veroučitelj odločno zavzeti cerkveno stališče? Je pač lažje govoriti na Schulvereinovih shodih proti Slovincem nego odpirati usta proti pristašem svobodne šole! Ured.)

Velikovec. Slovenci in Slovenke v Velikovcu in okolici! Kje ne smete manjkati v nedeljo, dne 10. julija? V Velikovcu v „Narodnem domu“ pri ustanovitvi podružnice „Slovenske Straže“. Nikomur ne bo žal, ako se bo udeležil tega shoda. Vsi na krov, da rešimo svoje svetinje! Zborovanje se bo začelo točno ob tretji uri popoldne!

Pliberk. (Nesreča.) Pred tednom je hotel prvi delavec v novi opekarni grofov Thurn na nekem stroju popraviti jermen, ne da bi čakal, da bi stroj popolnoma ustavili. Zgrabilo ga je in navilo krog vretena, tako da je bil menda videti od daleč kakor vrteče se kolo. Blizu dvajsetkrat ga je zavihtelo okoli, prej da so ga mogli rešiti. Grozno je bil zdelan, a še živi, in je upanje, da

okreva. Kdaj se bodo ljudje izučili, bolj previdno ravnati s stroji? — Blizu Nončevsi so zadnjo soboto potegnili iz potoka utopljenca. Bil je Jakob Glinik iz Pliberka, znan pod imenom Metničev Jokl. Najbrž se ga je kakor po navadi preveč nasrkal in domu grede zgrešil brv čez Reko. Nesrečno žganje!

Podkraj pri Pliberku. (Poroka.) Na predvečer sv. Cirila in Metoda sta si pred oltarjem podala roki v zakonsko zvezo Jerica Ludrančeva in Igerčev Hanej. Zares parček, da ga je vse z veseljem gledalo! Na zunaj čvrste mlade postave, še prave podkrajске korenine, notri pa blaga poštena srca, vneta za narod in vero. Bog jima blagoslovi njuno bodočnost! Kot zaveden, zvest ud izobraževalnega društva zbral je ženin svoje svate v „Narodnem domu“, kjer se jim je prav imenitno postreglo, kar je dokazovalo živahno njih veselje. Smo pač bili Slovenci pod slovensko streho kakor doma. In ko smo začeli iz bližnjih Vogrč in raz visoko sivo Peco grometi topiče v čast naših sv. apostolov Cirila in Metoda, spomnili smo se tudi mi svoje dolžnosti. Kresovali smo pri svatovski mizi: zvrgli smo v roke brhke nabiralke Anice Brdnikove 20 kron za „Slovensko Stražo“.

Medgorje. (Poroka.) Dne 4. julija sta bila poročena Janez Puažunder p. d. Puažunder, posestnik na Rutah, in Lucija Rjepan p. d. Užnikova, ravno tam. Nevesta je prva iz naše Marijine družbe, ki je pokleknila pred oltar, da tam obljubi večno zvestobo svojemu ženinu. Dekleta iz Marijine družbe smo bile polnoštevilno zastopane; spremile smo svojo sestro z družbenimi znaki in z družbeno zastavo pred oltar. Pred poroko smo ji zapele v slovo pesem: „Oj draga sestra, bodi srečna...“ Med sv. mašo je prejela nevesta in nekaj družnic sveto obhajilo. Mladima zaročencema, zlasti pa nevesti, od katere smo se tako težko ločile, želimo obilno sreče in božjega blagoslova.

Dekleta Marijine družbe.

Dobrlavas. (Kresovi.) Diven je bil pogled po spodnjekoroški slovenski zemlji dne 4. t. m., na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda. Motilo je sicer prižiganje kresov skrajno slabo vreme. Dežilo je celi popoldan, dežilo tudi ravno tedaj, ko se je delala noč in ko bi imeli po vseh naših gričih in gorah vzplamteti kresovi. Marsikateri je zaradi tega izostal, a kljub temu so mogli našteti po bližnji vzhodni in južni okolici dobrovaški 21 svetlih oznanjevalcev ljubezni našega ljudstva do svoje domovine. Čast neustrašenim kresilcem! Videli bi jih gotovo še mnogo več, a zakrivala je razgled gosta megla. Oni ten jim je bilo v pliberški okolici 9, nad Šmihelom in Globasnico 5, drugi nad Št. Lipšem, Žitarovasjo, Miklavčevim in v Obirskem pogorju, enega so prižgala tudi narodno čuteča srca vrlih Lovančanov. Drugi bi naj sledili v soboto zvečer dne 9. t. m. pred nedeljo sv. Cirila in Metoda, pred dnevom ustanovitve „Slovenske Straže“ za Dobrlavas. Nad vsemi kresovi pa je kraljeval kres na vrhu Pece, na meji novopadlega snega. Slava!

Dičavas. (Nemški šulferajn) je zboroval v soboto 2. julija na Stopici v gostilni Pokičevi ob 8. uri zvečer ter ustanovil pri tej priliki svojo podružnico. Udeležilo se je približno 50 oseb tega zborovanja. Tovarnar testenin Gregori ga otvoril ter da takoj besedo meščanskemu učitelju Paierju iz Spitala, ki je ob enem tudi šulferajnski potovalni učitelj, češ, da je bolj praktičen v tem poslu. Največjega pomena so njegove besede, da mora Slovenec svoj materni jezik častiti „bis zur Vernunft“, ker so Nemci napravili tla, kjer prebivajo sedaj Slovenci, rodovitna. Čenčal je pač po znanem in neznanem načinu zoper Slovence. Manjkati tudi ni smel nemški cesar, češ: ta je potegnil sabljo, ko so se zbirale druge države okoli pritlikave „Srbije“. Volitev je imela sledeči uspeh: Prvomestnik Gregori, namestnik župan V. Baumgartner, blagajnik J. Dermutz (Pokič), namestnik učitelj Krenzer, zapisnikar nadučitelj Gitschthaler, namestnik Oshgan; Odborniki Hassler, Černut, (Čegnar). Vsled preobilnih svojih poslov se branita prevzeti Gregori in Gitschthaler te šarže. Irga napravi medklic: „Saint jo wol mer lait do“. Deževale so potem zahvale za podpore v nadi, da se ponovijo. Približno v 14 dneh pride šulferajnski činitelj, ki bo pregledal zemljišče za stavbo. Pri tej priliki se bo vršilo večje zborovanje. Tisti vrli kmetje, ki spoštujejo svoj rod in so neodvisni, se niso udeležili izdajalskega zborovanja. Tako je prav! Plačanega poročevalca Bauernzeitunge in orožniškega stražmojstra Messnerja tudi ni bilo. Zakaj pa ne?

Občina Važenberg. Ker prebivalci spodnjih delov važenberške občine do zadnjih volitev (l. 1909) niso imeli odbornikov, so pred tremi leti vložili nekateri prošnjo za delitev občine. Pri znanem počasnem reševanju vlog v naših kanclijah se je stvar zavlekla do letos. Dne 19. junija je

bilo pri Raku na Ruštatu glasovanje za posestnike katastrov Rute, Rakole, Ruštat, Mrzlavoda, Telenberg, Črnigrad, ali še hočejo ostati pri važenberški občini, ali hočejo ustanoviti novo. Le prav malo jih je bilo za ustanovitev nove občine, vsi drugi so se izrekli proti. To pa zategadelj, ker so se zbal stroškov, in ker se jim je pri zadnjih volitvah v lanski jeseni dovolilo nekaj odbornikov. — Da je spodnji del občine tudi dobil svoje odbornike, to je dosegla slovenska stranka. Ta je namreč pred volitvami poslala deputacijo k bivšemu županu, da morajo vzeti v volilno listo tudi kakih 6 odbornikov iz spodnjega dela občine. In nemškonalna stranka je nato vzela v svojo volilno listo 6 kandidatov iz gori navedenih katastrov. Če tudi ni vzela slovenskih mož, ki smo jih predlagali, je vendar spodnji del občine dobil svoje odbornike in to po zaslugi slovenske stranke. Kakšni so, o tem tukaj ne govorimo. — Združitev gori navedenih katastrov v eno občino bi pa res ne bila umestna, ker sta n. pr. katastra Rute (Slov. Šmihel) in Mrzlavoda zelo daleč narazen. Posestniki katastru Rakole pa želijo se združiti s tinsko občino, ker imajo tam božjo službo, pošto in so tudi tja všolani. Če hočejo to delitev izpeljati, morajo na novo vložiti prošnjo, ki pa menda ne bo potrebovala treh let za rešitev. Večji del katastra Mrzlavoda bi bolj spadal k velikovski okolici. Ali bi se ne dalo iz sedajne nesamostojne kmečke okolice velikovškega mesta in iz bližnjih delov katastra Mrzlavoda in Ruštat napraviti novo lepo samostojno kmečko občino „Okolica Velikovec“?

Iz velikovške okolice. (Pozor pred agenti.) Pred par tedni je hodil po Djekšah, Št. Janžu, Št. Juriju in sosednih krajih neki agent, ki je za judovsko tvrdko Oppenheim v Budimpešti prodajal pozlačene križe po 16 kron. V križevem stojalu je ura z godbo. Povsod je zatrjeval, da dobi od skupa 25% romarska cerkev Hanersdorf pri Dunaju. Obiskal je vse hiše in kajže, le župnišč se je previdno izognil. Našel je res veliko kupcev. Vprašali smo na dekanijški urad Hanersdorf, ter dobili odgovor z dne 25. maja 1910, št. 83, da dotična cerkev ne dobi niti vinarja od omenjene tvrdke. Prišli so naročeni križi, res pravo judovsko blago, vse le navidezno, kakor pri kaki otročji igrači. Ura se navadno še naviti ne da. Namesto 16 kron je vse skupaj vredno kvečjemu 6 kron. Če se še oglasi kak agent, ki bo ponujal podobne, knjige itd., — skoraj gotovo bomo kmalu zopet tako srečni —, pokažite mu z nogo, kje se najprej iz hiše na prosto pride. Dokler dušni pastirji o enaki prodaji nič ne vedo in vam je ne priporočijo, oburite prepričani, da je judovska...

Št. Jurij na Vinogradih. (Razno.) Koncem meseca junija smo imeli v naši župniji 18 rojstev, med temi 11 nezakonskih. Pogreba v Št. Juriju že ni bilo od srede meseca januarja. Prava posebnost je naša župnija zato, ker otroci te župnije obiskujejo redno osem raznih ljudskih šol, in sicer: Velikovec, Šmarjeta, Zelinje, Št. Urh, Št. Janž, Mali Št. Vid, Št. Lipš in Slovenji Šmihel.

Prevalje. (Nova šola.) Na Šelenbergu se bo že letos otvorila ekskurendna šola. Mi nimamo prav nič proti njej, ampak jo še pozdravljamo, ker želimo, da se naši otroci potrebno izobrazijo. Vendar pa najodločneje protestujemo proti sklepu, da bi se šolski poduk vršil tudi v nedeljo; kajti kot verni katolici stojimo na stališču, da mora v nedeljo učitelj v cerkev in ne v šolo, v cerkev pa bomo pošiljali ta dan tudi svoje otroke, in šola bo prazna.

Prevalje. (Komedijska tuka!) Naši Cirilmetodarji, ki imajo še nekaj narodnega ponosa, so vendar spoznali, da Pristovov Poldej le ne spada v njih podružnico. Njegovo protinarodno postopanje pri zadnjih volitvah v okrajni šolski svet jim je odprl oči, in ojunali so se, da so v seji soglasno izbacili Poldeta s podružnice. Ž njim vred pa so izbacili tudi znanega Herrenschniederja „doktor Tmolo“, in pa šudmarkovca Achatza. Hoteli so podružnico „izčistiti“, a ne boš, Jaka. Tajnik je sporočil ta čin gospodom v Ljubljano, a tam so njihov sklep razveljavili in Poldej je po milosti ljubljanskih „narodnjakov“ še vedno ud podružnice.

Št. Tomaž. (Zborovanje in igra.) Naše kat. slovensko izobraževalno društvo „Edinost“ se giblje. Na praznik sv. Petra in Pavla je priredilo zopet zborovanje, na katerem je č. gosp. Sadjak navduševalno in spretno govoril skoraj v eno uro trajajočem govoru o namenu in pomenu izobraževalnega društva. Po zborovanju je nastopil načelnik igralcev, fant Miha Novak, s trakom slovenskim čez prsi, in v imenu igralcev je pozdravil društvene ude in vse navzoče. V kratkem, jedrnatem govoru je razložil igro „Zgubljeni sin“. Občudovali smo ga in upamo, da bo ne samo kot igralec, ampak tudi kot društveni govornik večkrat nastopil. Igra je sploh, kakor je bilo pričakovati, lepo uspela. Vsi, brez izjeme,

tudi začetniki, so svoje vloge v naših razmerah lepo rešili. Naj še posebej pohvalimo zgubljenega sina in njegovega starejšega brata, očeta, gospodarja, v katerega z ozirom na njegov prvi nastop veliko upa stavimo. Fantje, le tako naprej! Med odmori je pel domač pevski zbor. S pohvalo je treba tudi omeniti prvi nastop deklet — v petju! Z udeležbo z ozirom na veliko vročino smo bili zadovoljni. Prišli so tudi iz Radiš, Podkrnosa, Št. Jakoba, Timenice. Igra se bo ponovila dne 10. julija.

Podljubelj. (Še birštarija.) To je bilo skrbi in dela! Čauki in seveda tudi naš Spendir so nosili vse tiste nepotrebne potrebščine za „Sonnwendfeier“ v gozd. Celotna Tulija so imeli tam in ga kazali otrokom. Dračja in grmovja celi kup, birštnov pa polna „kišta“. „Te bomo kuhali kakor cigani“, si je nekdo mislil. Pa niso, ker jim je nekdo en dan prej zasmodil kres. V Kožentavri, kjer je bil tudi nekdo tako prijazen, sta dva nemška fajerbera prišla gasit. Boroveljskega pa je vahtal policaj! Ni res, zakaj vsi davkoplačevalci dajo svoj denar! Pri nas je bila po ognju škoda grozna, kje bo zdaj ogenj za birštno? G. Spendir so bili iz sebe. Šli so v Podgori od hiše do hiše, pa ne do vseh, kmalu nato pa smo videli Adamovega osla v potu svojega milega obraza vleči drva z doma v — gozd. Osel je sicer trpel, a birštni so bili rešeni, to se je videlo na obrazih tistih, ki so jih mislili jesti, ali so imeli kako drugo delo zraven „birštnov“. Kaj se je potem zgodilo, si že zadnjič zvedel, dragi bralec. Tega še menda ne veš, da je g. c. k. okr. glavar nekaj telegrafiral in so naši učitelji to tako razumeli, kakor je g. pl. Grabmayr mislil, namreč „delajte, kar hočete, mene in žandarrov se vam ni potreba bati“. Da so šolniki vse razumeli, se lahko bere v „Freie Stimmen“, kjer se vsemu svetu smejejo v obraz. G. okr. glavar je sicer obljubil celo zadevo preiskati, pa je najbrž pozabil, ker veliki gospodje radi veliko pozabijo. G. Spendir je ob tej priliki prvič kot politik stopil v svet, njemu namreč pripisujemo tiste vrstice v „Freie Stimmen“. V prvih treh vrstah pa že imenuje g. Arnuša windischer Hetszparrer. G. Spendir, roko na srce, in povejte, kaj je bilo to, kar ste delali vi z otroki? Če mislite, da je to vzgoja, ali da je bilo to, posebno vaše kričanje, nekaj lepega, in da zdaj otroci z večjim spoštovanjem gledajo na vas, potem se silno motite! Sploh bi se nas eden na vašem mestu rajše pridno učil in še le pozneje politiziral. Če je človek starejši, si prihrani marsikatero — blamažo. Heil „birštni“!

Podljubelj. (Slov. Straža.) Najbolj od Nemcev in od nemških utrojev ogrožen kraj je krasni naš slovenski Rož. Na vsak način si hočejo čez njega narediti nemški pas od Gospe Svete do Ljubelja. Posestvo za posestvom pada v nemške roke, ubogi slovenski trpin pa mora s trebuhom za kruhom po svetu. Zapostavlja se nas povsod, že celo v šoli se hujska otroke proti maternemu jeziku in domačim navadam. In kaj je krivo temu? Nemški denar! Za Judežve groše je že marsikateri prodal svojo hišo in svoje slovensko prepričanje. Nемец kupuje z Südmarkinimi groši naše ljudstvo. Oni imajo denar, ki ga nabirajo povsod v vsaki vasi in pri vsaki priložnosti, mi pa še nimamo narodne zavesti, ne edinosti in tudi ne denarja za naš narodni blagor. In ravno tega je treba, če se hočemo obdržati na domači grudi, denarja, s katerim hočemo zavarovati našo mejo, slovenska posestva rešiti na slovenski meji in staviti nemški požrešnosti mejnik. Nemci nabirajo denar v društvi, to storimo lahko tudi mi. Društvo zoper društvo! Nemci „Südmark“, naša braniteljica pa bodi „Slovenska Straža!“ To prepotrebno društvo si hočemo v nedeljo ustanoviti za Spodnji Rož v Podljubelju. Bratje Slovenci, komur je še na srcu blagor našega ljudstva, in kdor hoče zabraniti, da ne bo prodirala nemška sila vedno dalje v slovensko zemljo, slovensko osrčje, ta naj pride v nedeljo v „Delavski dom“ in naj tam položi svoj, četudi majhen dar naši domovini na oltar. Vsak naš prijatelj bo sprejet z odprtimi rokami. Okolica podljubeljska, v nedeljo popoldne ob 3. v Podljubelju! *Sklicatelj.*

Borovlje. (Zasluzeno plačilo.) Bivši fervežar Marks je bil eden tistih, ki je največ podplatov raztrgal za boroveljsko nemškutarijo. On je bil, ki je iz Borovelj napravil najbolj zagrizeno gnezdo. Za plačilo pa so ga zdaj smuknili iz občinskega odbora, iz krajnega šolskega sveta, in nazadnje še iz Schulvereina. Smo pač stari!

Bekštanj. (Šulferajnska šola) je, kakor so prerokovali tukajšnji Slovenci, gotova stvar. „Villacher Zeitung“ upije na ves glas, da je dovolil nemški šulferajn za šolo v Dičjivasi celo potrebno stavbeno svoto, to je 52.000 kron. S tem korakom šulferajnovim, kateri ne podpira samo nemštva in zatira slovenstvo, ampak mu je trn v peti tudi katoličanstvo, bodo tukajšnji Slovenci vsaj sedaj spoznali, da se gre za obstoj ali

neobstoj, to je za narodno življenje ali za smrt tukajšnjega dobrega in delavnega slovenskega prebivalstva. Uvideli pa bodo tudi, da bo gospodarska odvisnost od Nemcev tudi vedno večja, z eno besedo: Slovence se hoče spraviti v tisto stisko, iz katere sledi narodna in gospodarska smrt. Nemški šulferajn namerava izpodrinuti iz od sedmega stoletja tukaj živeče in vsled nemške nasilnosti vedno trpeče Slovence, Nемец namerava preseliti iz goratih delatrudnih nemških dolin v dični in lepi naš Rož. Neprenehoma zmerjani in psovani z „Windischarji“ bodo naši ljudje. In to se godi v pravični, vzorni Avstriji. Pa ne samo tukajšnjim Slovincem se bodo odprle oči, ampak tudi sosedom občine bekštanjske. Pomemben migljaj je pa to tudi slovenskim strankam, da na Koroškem niso tla za prepir, ampak tla za delo. (Zapomnite si to, liberalci-razdiralci!) Pretečo nevarnost spoznali pa bodo tudi tisti mlačneži, kateri stvari ne jemljejo tako resno ter nasprotnikom verujejo, da se pri občinskih volitvah ne gre za slovensko ali nemško, ampak za skupno korist občine. Poglejte jih sedaj, kako prodajajo svojo materino besedo! Uničiti jo hočejo, usmrtiti in iz sveta spraviti, kakor da bi imel oblast in pravico živeti samo — Nемец. Nam leži na srcu le ohranitev, okrepitev in gospodarska povzdiga na svojih tleh živečega, poštenega slovenskega naroda, njegova svoboda in blagostanje. Zatorej je lažnik tisti, ki nas blati in sovražnik je svojega materinega jezika in izdajalec naroda, ako dela to rojeni Slovenec. Bekštanjskim Slovincem kakor celi Sloveniji kličemo ob enajsti uri z Gregorčičem:

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi.
A delo in trud nam nebo blagoslovi!“

Malošče. (Kresovi) v čast sv. Cirilu in Metodu so se kurili navzlic slabemu vremenu v jako častnem številu. Samo v štebenjskej fari jih je gorelo 12. Razgled na sosedne fare je bil vsled slabega vremena otežkočen. Iz Bruce se je slišalo bobnenje topičev. Med tem, ko je bil v maloške okolici prizor naravnost veličasten, se je v loške okolici videlo samo en ogenj nad Pogorjaji.

Od Zile. Ljudska govornica pravi, da ste se Drava in Zila nekdanj skušali, katera bode hujša. Zmagala je prva, a druga je postala vsled jeze vsa zelena. In res je Zila navadno lepo zelena. Toda letos, ko skoraj neprenehoma dežuje, izgleda tudi Zila kakor prežgana juha. Tudi glede škodljivosti nič ne zaostaja za Dravo ter je mnogim Ziljanom odnesla po več vozov kislega sena, drugim pa travnike tako poglinila, da bo de košnja zelo težajna. deloma nemogoča. — Polja, senožeta v gorah in tudi vrtovi lepo kažejo, samo da bi Bog dal še v pravem času ugodnega vremena. — Blisk in gromenje je tukaj nekaj navadnega. Naj dežuje ali sneži, ali je toplo ali mrzlo, bliska in gromi pač skoraj vedno naprej. V Št. Štefanu je udarila strela v stolp; vsled železnih drogov, s katerimi je zid zvezan, se je spustila po zidu v cerkev, in že je pričelo na enem stranskem oltarju goreti. Sreča v nesreči je bila, da je prišel mežnar jutrnico zvonit in so tako še o pravem času zapazili ogenj. — Planinarice, ali kakor Zilani pravimo „ploninke“, so nas ob Kresu zapustile ter se preselile z živino na visoke gore. Nekateri trdijo, da gredo vesele naprej in žalostne nazaj, ali letos jim sneg in mraz zelo grenita planinsko življenje.

Spodnja Goričica. (Lepa rdečkarica.) Neka 28letna socialdemokratinja, ki živi v divjem zakonu z nekim socialnim demokratom, je ukradla steklenico, 1½ litra, pelinoveca. Da bi ga najprej skrila, ga je — izpila. Zastrupila si je kri, in na dvokolnici so jo prepeljali na ukaz občine v deželno bolnišnico v Celovec.

Društveno gibanje.

Št. Jurij na Vinogradih. Dne 10. julija, popoldne po blagoslovu, priredi izobraževalno društvo za Važenberg in okolico pri pd. Žnidarju v Št. Juriju shod, na kateri se vsi zavedni Slovenci in Slovenke vljudno vabijo. Predavanja bodo o „Slovenski Straži“ in „Südmarki“, dekleta bodo igrala igro „Čašica kave“. Vstopnina prosta.

Ustanovni shod „Mladiške zveze“ za Sveče, Št. Janž, Podsinjovas in okolico se vrši 31. t. m.

Vogrče. V nedeljo, dne 10. julija, se vrši pri „Hamru“ popoldne po blagoslovu mesečni shod našega izobraževalnega društva v proslavo sv. Cirila in Metoda. Zavedni Slovenci, pridite vsi!

Prevalje. Kat. slov. izobraževalno in kat. slov. delavsko društvo priredi skupno dne 10. julija popoldne po blagoslovu pri Šteklju na prostem, ob slabem vremenu pa v dvorani, Ciril-Metodovo slavnost in ustanovita ob enem podružnico „Slovenske Straže“. Spored je ta-le:

Slavnostni govor, deklamacija, igra „Za križ in svobodo“, drugi govor, tamburanje, petje, licitacija, šaljiva pošta. Vse poštene Slovence in Slovenke vljudno vabita odbora.

Šmihel pri Pliberku. Naše slov. kat. izobraževalno društvo priredi 10. julija ob 3. uri popoldne pri „Šercarju“ v Šmihelu svoje zborovanje in veselico. Na sporedu je: Govor, deklamacije, in ena šaljiva igra. Potem je „koncert“, pri katerem svirajo tamburaši in prepeva mešan pevski zbor. Vstopnina po navadi.

Odbor.

Možica. Izobraževalno in pevsko društvo „Peca“ priredi 10. julija ob 3. uri popoldne na župnijskem skednju svoje mesečno zborovanje s sledečim sporedom: Petje, govor in igra: „Za križ in svobodo“. Pobiranje članarine. Vstopnina za sedeže 40 vin, stojišča 30 vin. K obilni udeležbi vabi odbora.

Št. Tomaž. Kat. slov. izobraževalno društvo „Edinost“ v Št. Tomažu priredi na splošno zahtevo še enkrat svetopisemsko igro „Zgubljeni sin“, in sicer v nedeljo, dne 10. julija, popoldne ob 3. uri. Med odmori petje domačega zbora. Vstopnina za ude 20 vin., za neude 30 v. K udeležbi vabi odbora.

Brdo ob Zili. Slovensko izobraževalno društvo Brdo priredi na korist „Straže“ v nedeljo, dne 10. julija, ob 7. uri zvečer v gostilni gospoda Matevža Grafenauer v Veliki vasi za baven večer s sledečim sporedom: 1. Poučen govor; 2. predstava iger „Doktor Vsezna“ in „Sveta Cita“. K obilni udeležbi vabi odbora.

Književnost.

Koledar „Slov. planinskega društva“ za l. 1910. Izdal in uredil Fr. Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu, načelnik „Savinjske podružnice S. P. D.“ Cena 1 K. Planincem toplo priporočamo!

Politične vesti.

Posl. dr. Benkovič

je v državnem zboru hudo prijemal upravo državnih železnic. Ostro je grajal nevdružne razmere na celovškem glavnem kolodvoru, kjer eni in isti uradniki dajejo slovenskim strankam enkrat na slovensko zahtevo vozni listek, drugokrat pa ne. Osvetil je tudi postopanje c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Beljaku nasproti slovenščini.

Zmaga „Slovenske kmečke zveze“.

Pri dopolnilnih volitvah za državnozborni mandat spodnještajerskih kmečkih občin gornjegrajskega, šoštanjkega, slovenjegraškega in mariborskega okraja je zmagal kandidat „Slovenske kmečke zveze“ dr. K. Verstovšek s 3179 glasov proti liberalnemu kandidatu Kacu, ki je dobil le 1730 glasov. Vseslovenska ljudstva stranka na celi črti napreduje, katoliškonarodna misel prodira in politično ozračje se čisti med Slovenci. Štajerskim bratom k sijajni zmagi iskreno čestitamo!

Državni zbor odgođen — zmaga slovenske obstrukcije.

Bienert je slovenske poslance žalil, ki so stavili slovenske želje in zahteve, Nemci so nas psovali in se nam rogali, socialni demokratje so z Nemci ljubinkovali; tako slovenskim poslancem ni preostalo drugega nego nastopiti proti sedanjim vladi pot najhujše opozicije. Ko je vlada v svoji hotelu dati Lahom univerzo, slovenskih dolgoletnih želj pa ni hotela upoštevati in bi bila rada slovenske poslance potolazila po stari navadi zopet s praznimi obljubami, so se naši poslanci enkrat streznili in rekli: Samih obljub, ki nam jih vlada nikdar ne izpolni, smo siti, ali dejanja ali pa najhujša opozicija, obstrukcija v proračunskem odseku. Zadnji čas, da so zavzeli naši poslanci to stališče. Koliko milijonov gre vsako leto za druge narode, pitajo jih kar po sili, nas Slovence pa bi radi zadovoljili s praznimi obljubami. Vladni listi so se rogali slovenskim poslancem, ko so začeli obstruirati, češ, da bo vladna večina obstrukcijo strla. Pa ni šlo. Slovenski poslanci Gostinčar, dr. Korošec, Demšar, Hočevar in to pot tudi dr. Ploj so se držali krepko, na pomoč jim je prišel češki poslanec dr. Hrasky. Ugnali so v kozji rog vladno večino. Ko so zavzeli nasproti sedanjim vladi opozicijsko stališče še Poljaki, ki so bili dosedaj vladinovci, je vlada izgubila večino, doživela je sramoten poraz, in Bienert je bil prisiljen, državni zbor odgoditi. Meseca oktobra ali novembra bo zopet sklican!

Sedaj je dobila vlada dokaz, da se proti Slovincem v Avstriji ne bo vladalo, kakor je hotel delati Bienert. In če ima v Avstriji ustava še nekoliko pomena, če niso dobila absolutistična načela za sedanjo vlado polne veljave, potem mora

Bienert it. Potem se bo reklo: Slovenci so poglani vlado, ker jim je kazala fige! V slučaju, da sedanje ministrstvo ni hotelo tega storiti, bodo naši poslanci vedeli, kaj je njihova dolžnost. Ob steno nas ne bodo pritisnili. Živeli naši vrlji poslanci! Naj psujejo nemški listi, kakor hočejo, storili ste svojo dolžnost, slovensko ljudstvo, lačno kruha in pravice, bo za vami! Konec mora biti nemškemu futranju in slovenskemu lakovanju!

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Kaj je novega po svetu.

Ljubljanski škof. A. Bonaventura Jeglič je pristopil k „Slovenski Straži“ kot ustanovnik z ustanovnino 200 kron. Obenem se je pohvalno izrazil o namenu S. S.

150 podružnic „Slovenske Straže“ bo ustanovljenih prihodno nedeljo. „Slov. Straža“, naprej! Iz Sevnice. Dekliški zvezi v Sevnici je darovala družba sv. Mohorja v Celovcu 69 knjig. Srčna hvala!

Lekarnarja A. Thierryja balzam in centifolijsko mazilo. Posebno ob poletni vročini in na potovanju služita občeznana in zanesljiva sredstva v vseh slučajih izborna. Prava pomočnika v sili sta pri raznih napadih slabosti in vročine, pri omotici, ob času sadja in kumar, dobro sredstvo zoper koliko, krče, motenje v prebavi, prehlajenje, okužbi po slabi vodi itd. Mazilo je nenadomestljivo sredstvo zoper vse opraske, otiske, udarce, bule, žule, rane itd. in naj bi imel vsakdo oba sredstva vedno v zadostni množini pri sebi. Nikdo naj se ne da premotiti po ničevih fluidih in naj naslavlja vse dopise in naročila edino-le na: Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Gradec. (Cvetka nemške kulture.) Nemci, na čelu s svojim časopisjem, vedno kričijo in s posebnim velikim apetitom očitajo Slovence, da so divji in neolikan narod, ter stoje s svojo kulturo par sto let zdej za Nemci. Statistika pa nam dokazuje nasprotno. V resnici se med Slovani v desetih letih ne zgodi toliko zločinov in hudodelstev, kakor med nemškim narodom samo v enem letu. Tako se n. pr. v nobenem mestu v Avstriji ne zgodi toliko umorov, samomorov in drugih zločinov, kakor v kulturnem velenemškem Gradcu. Nobeno sodišče v Avstriji nima razmera toliko opravka s hudodelci, kakor graška porotna sodišča, ki so vedno preobložena z nemškimi kulturonošci. V tukajšnji stolni cerkvi so n. pr. nedavno nemški omikanci večkrat namazali klečalne stole pred misijonskim križem s človeškim blatom ter so po izvršenem zločinu šli po mestu samega veselja razgrajati. Seveda se razume, da je vsled tega med obiskovalci stolne cerkve nastalo splošno ogorčenje. Posrečilo se je vendar, priti storilcem na sled; bilo je to namreč par nemških mlečnozobih smrkavih študentov, katere so izročili sodišču. Sodba je bila zelo mila. Glavnega storilca je sodišče kaznovalo z malenkostno kaznijo, ostale pa oprostilo, češ, da pač niso vedeli, kaj so zaradi svoje mladosti in pijačnosti delali. Oh, ti lepa slavna avstrijska, katoliški cerkvi zelo naklonjena justica! Kaj bi se neki zgodilo, ako bi kdo vlomil v kak židovski ali protentantovski tempelj ter tam tako pomazal stole? Ako bi storilca izsledili in ga izročili oblasti, bi mu sodišče gotovo odmerilo več mesecev težke ječe, gorje pa, če bi bil to posebej še kak Slovan! Vse nemško časopisje bi pobesnelo in sipalo nanj ogenj in žveplo. To je nam zopet živa slika, kak idealizem veje iz takozvanih „prostih šol“, ki v zadnjem času pridobivajo med Nemci vedno več tal. Samo na Štajerskem sta se pred kratkim med Nemci zgodila med šolskimi učenci sledeča slučajja. Prvi je, ko je učenec svojega součenca z nožem nevarno ranil, drugi pa, ko ga je med potjo iz šole domov naravnost z nožem zaklal. V graški okolici so tudi nedavno razbili ob potu malo kapelico, ki je last nekega kmeta, ter kosce potem razmetali po blatu. Kdor

ne verjame, kako cveti v Gradcu kultura, naj pride semkaj katerikoli dan, ter se naj pomudi v nočnih urah na ulicah. Videl boš v gručah prihajati pijane roparske tolpe, ki uganjajo razne svinjarije in vse jim je na poti; kričijo in tulijo zraven, z že ne več človeškimi glasovi, ampak rjujejo, kakor kakšne zverine po pustih afrikanških puščavah. Eni razbijajo svetilke, drugi pobijajo okna na hišah, tretji pa zopet brez vsega povoda napadajo mirne ljudi ter kažejo s tem res svojo vsenemško oliko, s katero v resnici nadkriljujejo vse druge narode. Zelo nevarno je za življenje v Gradcu enemu samemu brez orožja v nočnih urah hoditi po ulicah, ker zelo lahko se zgodi, da te brez vsega povoda kar tebi nič meni nič po graškem takozvani „pilharji“ ne ustrelijo, ali pa drugače zavrtno ne napadejo in ubijejo. Tako cveti in se množi dan za dnem taka in enaka nemška kultura, — med tistim, baje tako visoko izšolanim narodom, ki povsod hoče biti s svojo kulturo kar za par sto let pred drugimi narodi!

Krvoprelitje na Lvovski univerzi. Dne 1. t. m. je prišlo na univerzi v Lvovu med rusinskimi in poljskimi vseučiliščniki do krvavih pretepov. Demonstrantje so streljali. Pravniki Adam Kocko, Rusin, je bil smrtno nevarno ranjen na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je zvečer umrl. Dva druga dijaka sta ranjena v koleno. Mirit je moralo priti vojaštvo, ker je bila policija preslaba. Zaprli so 200—250 rusinskih akademikov.

Ponesrečni turisti. Na Hochschneebergu so se ponesrečili trije dunajski hribolazci dr. Renezeder, inženir Mayer in 17letna učiteljska kandidatinja Berta Wondraček. Cel teden so jih iskali, da so jih našli mrtve. Trupla so zelo razbita. Mayer in Wondraček sta padla krog 400 metrov globoko.

Najodličnejše živilo za zdrave in slabotne, v razvitku zaostale otroke vsake starosti. Pospešuje tvoritev mišic in kosti, zabranjuje in odstranjuje kakor nobeno drugo sredstvo drisko, bljevanje, črevesni katar itd.

Po župnijskem uradu v Črni so darovali za črnske pogorelce:

Župnija Črna K 299-55. Črnski cerkveni strelci nabrali 135-54. G. Avgust Günther, svečar v Slov. Gradcu 25.— Župnija Koprivna 60.— Mil. g. Janez Wieser, proš Podkronosom 40.— Č. g. Anton Benetek, provizor v Št. Jurju 10.— Č. g. Ivan Nagl, župnik v Selah 10.— Župnija Vransko 10.— Župnija Reberca 20.— Č. oo. kapucijci v Volšpergu 25.— G. Franc Souvan, Ljubljana 5.— Č. g. Janez Sekol, Vogrče 5.— Č. g. Val. Schüttelkopf, župnik v Mostiču 20.— Č. g. Mat. Wedenik, župnik v Otmanjah, 2:30. Družba sv. Mohorja 500.— Č. g. Martin Schmidt, Arco 3.— Župnija Št. Lenart pri sedmih studencih 30.— Župnija Gornjigrad 70.— Župnija Glinje 10.— Č. g. Val. Primožič, župnik Glinje, 20.— Župnija Solčava 20.— Župnija Himmelberg 15.— Župnija Grebinj (Kloster) 40.— Uprava „Slovenca“ 25.— Župnija Št. Jurij na Vinogradih 31.— Župnija Grebinj trg 29-56. Uredništvo „Mira“ zbirko 64.— Župnija Št. Lips pri Rajneku 7.— Župnija Slov. Št. Mihel 7.— Župnija Javorje 20-21. Izobraževalno društvo v Globasnici 20.— „Zadružna Zveza“ v Celju 100.— Župnija Luče 83-50. Občina Medborovnica 64-50. Šimen Greiner, župnik, po „Miru“ 20.— Župni urad v Podljubelju po „Miru“ 13-40. Po kaplanu Fr. Šenku: Izobraževalno društvo v Železni Kapli 100.— Izobraževalno društvo „Peca“ v Mozici K 35-50. Skupna svota K 1976-06.

Praznik sv. Mohorja in Fortunata

se obhaja v torek 12. t. m. Pri ti priložnosti bo pri Uršulinkah (Sv. Duha) ob 7. uri sv. maša za družbine namene. Celovski Slovenci in Slovenke so povabljeni k obilni udeležbi te božje službe.

Izkaz darov za spomenik slovenskima skladateljema bratoma dr. Benjamin in dr. Gustav Ipavice, katere so prispevali sledeči darovalci:

P. n. gg. dr. Anton Schwab, zdravnik, Celje K 10; Franc Škorjanc, župnik, Št. Pavel 1; Matija Škorjanc, župnik, Št. Florijan 1; Franc Ksav. Meško, župnik in pisatelj 2; Fran Smodej, urednik „Mira“, Celovec 2; Narodni kvartavi, Celje 200; dr. Josip Ipavice, zdravnik, Št. Jurij 56; dr. Marko Ipavice, c. kr. drž. uradnik, Celje 50; Janko Artman, trgovec, Št. Jurij 50; Franc in Marija Kartin, trg., Št. Jurij 20; Anton Uršič, živinozdr., Št. Jurij 10; Franc Praunseis, velepos., Št. Jurij 10; Franc Černovšek, tržan, Št. Jurij 5; Anton Sivka, nadučitelj, Št. Jurij 5; Marija Orač, nadučiteljica, Št. Jurij 5; Matija Kavčič, trgovec, Št. Jurij 5; Iv. Breznik, tržan, Št. Jurij 5; gospa Antonija Kavčič, tržanka, Št. Jurij 5; Franc Zdošek, posestnik, Podgorje 2; Čretnik Jos., tržan, Št. Jurij 2; Recelj Alojzij, učitelj, Št. Jurij 3; Janiček Anton, asistent juž. žel., Št. Jurij 2; gospa Schescherko Marija, trgovka 5; Čulek Josip, učitelj, Št. Jurij 2; Regula Ivan, inšp. North-Britisch, Gradec 5; Zidanšek Josip, trg. sotr., Št. Jurij 2; gospdč. Ban Antonija, trg. sotr., Št. Jurij 1; Kincl Adam, veletržec, Št. Jurij 5; gospdč. Feichtmeister Rožica, Št. Jurij 2; Löschnigg Ivan ml., trgovec, Št. Jurij 5; Čugmeister Ludv., trg., Št. Jurij 5; Belle Ivan, dež. km. šole ravn., Št. Jurij 5; Drogenig Jakob, tržan, Št. Jurij 10; Drogenig Josip, tržan, Št. Jurij 6; Kincl Franc, veletržec, Št. Jurij 3; Kincl Herman, tržan, Št. Jurij 2; Kincl Avgust, tržan, Št. Jurij 2; Bevcer Franc, sedlar, Št. Jurij 1. Skapaj K 510.—

Vsem p. n. darovalcem se izreka zahvala in se priporočajo v posnemanje. Prosi se, da prirejajo društva zbirke, koncerte in veselice v prid spomeniku, darovi naj se blagovolijo pošiljati ali uredništvu ali pa naravnost podpisane pripravljalnemu odboru. Naznanja se tudi, da je odbor založil krasne razglednice s slikami naših skladateljev, iste se naročijo pri blagajniku pripravljalnega odbora, g. Janko Artmanu v Št. Juriju ob južni železnici. Slovenci! Naša častna dolžnost je, da skrbimo za čimprejše uresničenje te velike ideje, da postavi hvaležni slovenski narod dostojen spomenik slavcema Ipavcema. Vsak zaveden Slovenec in prijatelj slovenske pesmi naj pošlje svoj četudi mal prispevek. Prispevki se bodo redno izkazovali v vseh domačih slovenskih časnikih.

Pripravljalni odbor za spomenik slovenskima skladateljema bratoma dr. Benjamin in dr. Gustav Ipavice Št. Jurij ob južni železnici, 24. roznika 1910.
Josip Drogenig l. r., Fran Kartin l. r.,
t. č. tajnik. t. č. predsednik.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima sledeče tiskovine na prodaj:

Za krajne šolske svete:

Šolska naznanila (Schulnachrichten), slovensko-nemška, folio, 100 iztisov K 2.—
Vabila k sejam krajnega šolskega sveta, slovenska, 4°, 100 iztisov „ 1.—
Pozivnice zaradi šolskih zamud v smislu §§ 27 do 29 šolske postave 1. prosinca 1870, 4°, 100 iztisov „ 1.—
Opomin za oglašanje za šole godnih otrok v smislu § 25 postave 17. prosinca 1870, 4°, 100 iztisov „ 1.—
Obvestilo o opominu radi šolskih zamud, 4°, 100 iztisov „ 1.—
Obvestilo o pretnji s kaznijo radi šolskih zamud, 4°, 100 iztisov „ 1.—

Rojaki, spominjajte se podljubeljskega „Delavskega doma“.

Kuva.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zaboječek „cikorije“, temveč določeno znamko:

: Franck :

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Tovarn. znamka. Tovarn. znamka. Tovarn. znamka.

sl. X 4487, 12:11 V.

Hranilne vloge

se obrestujejo po 5%.
Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilno, kreditno in stavbeno društvo

reg. zadr. z omeji. por.
Centrala Dunaj, VI., Theobaldgasse 4.

Domači hranilniki

se oddajajo brezplačno.

Kupujte narodni kolek!

Loterijske številke 2. julija 1910:

Trst 26 47 6 31 55

Linc 70 44 6 42 34

Tržne cene v Celovcu

30. junija 1910 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litro (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	16	50	18	—	10	34
Rž	—	—	—	—	—	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	17	14	8	40
Oves	15	60	16	21	5	58
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	27	93	17	60
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fizola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	7	—	8	—	—	—
" kisló	5	—	7	—	—	—
Slama	8	50	5	40	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 "	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	3	—	3	40	—	—
Surovo maslo (putar), 1 "	3	—	3	60	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1 "	2	60	2	80	—	—
" surova, 1 "	2	10	2	20	—	—
Svinjska mast 1 "	2	20	2	30	—	—
Jajca, 1 par	—	12	—	14	—	—
Piščeta, 1 "	2	40	2	80	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 "	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	—	3	40	—	—
30 " " mehka, 1 "	2	50	2	80	—	—

Živina	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodato
		žive vage		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	500	—	80	84	—	6 6	
" za vožnjo	292	384	—	—	—	30 12	
Junci	220	360	—	—	—	7 4	
Krave	240	400	72	—	—	42 18	
Telice	—	—	—	—	—	—	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	20	48	—	—	—	252 206	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Superfosfat

mineralno in animalično, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za vsako zemljo.

Vsebinsa strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.

Dalje

amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopi 17.

Slatina z zelo dobro vodo, z gostilno s 5 sobami, kuhinjo, 8 kleti, goveji in živinski hlev, gumno in skedenj, gozd, njive in travniki, okoli 6 oralov, ob cesti in ob železnici na Koroškem ležeče, se po ceni proda. Zadnja cena 18.500 K. Vknjiženih je 6000 K. Pojasnila daje **Nawratil v Lipnici** (Leibnitz).

● Vsakourstne slamnike ●

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu

Franc Cerar

tovarna slamnikov v Stob-u, pošta Domžale.

Cene primerne, postrežba točna.

Na zahtevo cenik poštine prosto. Svoji k svojim.

Redka prilika!

Kupil sem od nekega pogorelega skladišča celo zalogo nič pokvarjenih

težkih flanelnih odev

najnovjših vzorcev, na katerih je opaziti popolnoma neznačajne, komaj vidne madeže od vode, ter jih razpošiljam 3 kose za 9 kron težje odeje 4 kose za 10 kron s povzetjem. Odeje so primerne za vsako boljše hišo, za pokrivanje postelj in ljudi ter so tople in mehke. Odeje so preko 190 centimetrov dolge in 135 centimetrov široke. Z mirno vestjo morem reči, da bode vsakdo z naročbo zadovoljen. **Anton Bekera**, izsluženi c. kr. nadzornik finančne straže, **Nachod** (Češko).

10 zapovedi

za

kmetovalca,

velevažno v gospodarstvu, zastoj in poštine prosto dobi vsakdo, kdor ponje piše, od lekarnarja **Trnkoczy** v Ljubljani, Kranjsko, Avstrija.

Louske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Dobro posestvo naprodaj v Krotni vasi št. 9, pošta Vetrinj pri Celovcu. Obsega 22 oralov. Več pove posestnik.

Brzojavni naslov: Bončar, Ljubljana.

Valjčni mlin v Domžalah

Interurban telefon št. 129.

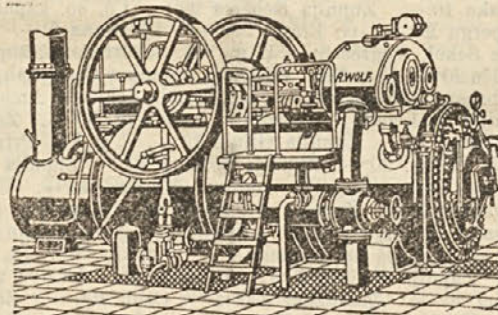
J. Bončar, Ljubljana,

pisarna in skladišče: Vegova ulica 6

priporoča pšenično moko in otrobe najboljše kakovosti svojega na novo moderno opremljenega valjčnega mlina.

Linc 1909: Zlata kolajna; najvišje odlikovanje.

R. WOLF Magdeburg-Buckau.

Filialka Dunaj, Dunaj, III., Heumarkt št. 21.

Premakljivi in nepremakljivi polnparni in patentovani

vročeparni lokomobili

z 10 do 800 konjskimi silami.

Najbolj gospodarsk, trpežen in zanesljiv gonilen stroj za vse vrste delovanja v industriji in poljedelstvu.

Vseh izdelkov nad 650.000 PS.

Lekarnarja

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

A. Thierry-ja balzam.

(Postavno zavarovano.)

Edino pristen z redovnico kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčem, napihovanju, zasliženju, nerednostim v prebavanju, kašlju, pljučnim boleznim, bolečinam v prsih, hripavosti itd.

Zunanje celi rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 podvojnih steklenic ali velika posebna steklenica K 5.—

Lekarnarja A. THIERRY-ja edino pristno

centifolijsko mazilo

sigurno učinkuje proti tvorom, ranam, ranitvam, še tako starim vnetjem. Dva lončka K 3-60.

Naročila se naslavlja na lekarno angela varaha

A. THIERRY v Pregradi pri Rogatecu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavitje.

Eskomt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobiček 800.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.